

גליון

מעיונא דמלכא

שיעורי הקדמה ללימוד
תורת החסידות
מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

- גליון ב -

יו"ל ע"י
מכון 'שפה ברודה'
דחסידי קאסוב

כל הוצאות עדיבת זהו"ל של הגליון

נתנדב ע"י

ידידינו היקר שביקרים
דודף צדקה וחסד בכל מאדו זהונו
בונה ומקים עולמות של תורה וחסד
איש האשכולות העושה גדולות

הרוצה בעילום שמו

לע"נ

הרה"ח מו"ה שלום נחמן ב"ר חיים ע"ה
וזוגתו מרת דבורה בת ר' משה אהרן ע"ה

והרה"ח מו"ה חיים אליהו ב"ר זאב ע"ה
וזוגתו מרת שיינדל בת ר' אלעזר ליפא ע"ה

זכות הפצת מעיינותיו של אור שבעת הימים מרן הבעל שם הק'
ותלמידיו זי"ע, יגן בעדיו שירוזה רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח ושיתברך
בכל מעשי ידיו בשפע ברכה, והצלחה בכל עסקיו, וימצא חן וחסד
בעיני אלקים ואנשים בכל חפציו, מתוך עושר
ואושר שלות הנפש והרחבת
הדעת כל ימי חייו

כל הזכויות שמורות

לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל toraskosov@gmail.com

נערך ונסדר ע"י:

ישר
Publishing & Production
718.484.2189

יסודות והקדמות ללימוד ספרי החסידות

גליון ב

תקציר השיעור הקודם בעבודת האדם בעולמו

במאמר הקודם הרחבנו הידיעה, על חובת האדם בעולמו בזיו תורתו של אור שבעת הימים מרן ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע ותלמידיו אחריו, והארכנו בזה שאמיתות מציאות האדם, היא נפשו ונשמתו - חלק אלוה ממעל השוכנת בקרבו, רק שיש בכח הגוף להעלים ולהסתיר על גודל אורה וכחה של הנשמה - עצמיות האדם - עד שעל ידי ההסתרה הוא חלי ולא מרגיש כלל את ה'אני' האמיתי שלו.

ועבודת האדם, שיתעמק בדעתו ויתאמת אצלו, כי כי גופו החומרי אין הוא מציאותו האמיתי כלל, רק עצמיותו הפנימית היא הנפש האלוקית נשמתו אשר בקרבו, ועליו מוטל לפתוח את המסך המבדיל בין הנשמה שהוא כח רוחני לגופו החומרי, להאיר את גופו מאורו של הנשמה עד שיהיו הגוף והנשמה מאוחדים כאחד.

ומשלנו משל למה הדבר דומה, לבית שיש בקומתו העליונה מנורה גדולה המפיצה אור זך ובהיר, ובקומות שתחתיה אין מנורה להאיר, ויש שם באמצעה - בגג המפריד ביניהם, חלון אחד, שיכול בעל הבית לפותחו ולהטותו כרצונו, ולהכניס בכך אור שיאיר למטה, ואם ירצה שיאיר בחוזק יפתח את החלון הרבה, ואם ירצה שיאיר מעט יפתחנו קצת. וכן הוא בנמשלו לגבי נר אלהים נשמת אדם, שכל אחד ביסודו הוא צדיק גמור מצד נשמתו שהיא זכה וברה, אלא שהיא מאירה רק את הקומה למעלה, ועבודת האדם הוא לפתוח את החלון המבדיל בין

הנשמה לגוף, ולהאיר את גופו גם כן באור האלהי שנשפע מן הנשמה, יעיין עוד שם.

ועוד הבאנו כדי לסבר את האוזן מה שנשאל בשו"ת 'מחזה אברהם' (תשובה נב) אודות מקום בוויע"ן שגידלו שם צמחים שהיו צריכים להיות בטמפרטורה [טעמפערטור] מיוחדת, ולכן העמידו שם חלון לאוויר, והיו פותחים וסוגרים אותו על פי האוויר הנצרך לצמחים. ונשאל האם יש בכך איסור בשבת קודש אם לאו. וממנו לקחנו לקח לעבודתינו שגם אצל האדם שייך כל זה, שצריך האדם לפתוח את חלון התיבה של הנשמה מלעילא, ולהשפיע על גופו מלתתא, ואם עושה כן כפי המזג הצריך, אזי יזכה להיות אילנא רברבא שתול בבית ה'. וזה אמור ביחוד בשבת קודש, שהאדם שהוא 'עץ השדה' (דברים כ ט), עליו לנהוג כצמח זה, שיהיה שמור וסגור בימות החול שלא יפגעו בו אוויר הזמן, אבל בבוא יום השבת שקרני הוד מבהיקים על כל נשמה ונשמה מבני ישראל ומוסיפים תת כח לו, אז להיפך יראה לפתוח את חלון התיבה כדי לקבל מאור יום השביעי להשפיע כח וגבורה לימי המעשה.

גם הבאנו את דברי קדשו של ה'מאור עינים' (פרשת בראשית) המפרש את הכתוב (קהלת ב יד) ש'החכם עיניו בראשו' (קהלת ב יד) יחד עם דברי ה'זוהר הקדוש' (ח"ג קפז). 'חכימא הוא דמסתכל במאן דקיים על ראשיה'. שמי שעיני שכל לו, הוא מביט בשורש כל דבר ועל ידי זה אינו מתגשם. ולמשל שבעת גישתו לאכילה, שתיה, שינה וכדו', הוא מביט ורואה איך שבכל אחד מאלה יש שם כח אלוקי המחיה אותם, וכיון שהשורש מאיר אצלו יש לו התחדשות תמידית כי שם במקום השורש אין פירוד, ואז אינו מתנתק מעול מלכות שמים בכל מצב.

והבאנו באר היטיב, כי יש ג' שורשים המקיפים את כל הבריאה, והם נמצאים בג' בחינות המוזכרים ב'ספר יצירה' (פ"א מ"ד) 'עולם, שנה, ונפש', ב'עולם' – מקום המקדש. ב'שנה' – יום השבת. ב'נפש' – נפש ישראל והצדיקים בפרט. ומי שנדבק בשורשים אלו ויודע כי הכל

מאתו יתברך, שוב אין שולט בו רפיון בעבודת ה'. וכן רואים בפסוקי התורה, שמיד אחר שישראל לא היה דבקים כל כך בשורשם ושאלו 'היש ה' בקרבנו אם אין' (שמות י"ז ז) האם אנו מקושרים ל'יש' או ל'אין', מיד 'ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים' (שם פסוק ח). כי ענין מלחמת עמלק, שייך רק ב'רפידים' לשון 'פרודים' (כלי יקר שם) - כשנפרדים מן הדביקות. ומי שעובד ה' תדיר מתוך דבקות בשורש עליון, אין לעמלק שליטה עליו ותמיד 'יש' ה' בקרבו והוא אינו נבדל מחי החיים.

חיבור לשורש היינו לעמקות וגדלות ה' הבריאה והאדם

זמיהו החיבור אמיתי ל'עולם שנה נפש', שיסתכל האדם על רוממות שורשים אלו, על מעלת מקום המקדש, וכן על רום יום השבת, וכן בשורשו שלו, וכשמסתכל בשורשו לא יסתכל במובן הפשוט של 'מאין באת ולאן אתה הולך' (אבות פ"ג מ"א) שהוא מכוון להכניס פחד בלבבות של יזכיר לו יום המיתה, כי כבר עוררו רועי החסידות שאין נכון להתעורר באופן זה שהוא מביא את האדם לעבוד את ה' מיראה בלבד ולא מאהבה ודביקות, וגם לרבות שישנה אנשים שזה רק יביא אותם לידי דכאון ולרפיון בעבודתם שאז יצא שכרו בהפסידו. אלא עיקר כוונתם ז"ל היה שהאדם יראה 'לאן הוא הולך ולפני מי' הוא מקריב את עבודתו המועטת, לפני מלך מלכי המלכים בורא כל עולמים, היושב ומצפה לעבודת איש ישראל, ועבודתנו מעלה לפנינו נחת רוח שאין ביכולת שום מלאך או שרף לעשות. ואם יעמיק ויחשוב כן, דבר זה יביאנו להחשיב את עבודותיו ואף את מה שנראה בעיניו כקטן, וידבק בה' תמיד, וכלשון מחמדים של ה'באר מים חיים' (פרשת תצוה) שהשי"ת 'אינו חפץ בעבודת כל העולם לא בשירת המלאכים ושרפים ואופנים וחיות הקודש כמו בעבודתו [-של האדם] והילולו ושבחו אליו ברוך הוא'. [-ומי שחושב כן] 'ודאי יכלה נפשו וכל גופו ואיבריו, להתקרב אצלו ולעשות לו נחת רוח ולעובדו בלבב שלם וצמאה נפשו אל ה', ומתגעגע אליו בלבבו, כגיעוע בן אל האב אחרי הפרדו מאתו, ותמיד חושק וחפץ להמציא נפשו אליו לצאת מגוף חומר

העכור הקשור בו ולבוא להתדבק אליו בדביקה חפיצה חשוקה', עיין שם דבריו המתוקים.

כיצד שייך להתקשר בימות החול אל השבת קודש

כאמור, אחד מאופני ההתקשרות בשורש, הוא על ידי הדביקות ביום השבת, ותורה הוא וללמוד אנו צריכים, מדוע וכיצד יכולים להתעלות כל כך באמצעות יום השבת, ולקבל מאורה אף לששת ימי המעשה הבאים אחריו, כי לכאורה, היה צריך להיות שרק ביום השבת שנאמר בו (שמות לא יג) 'אות הוא ביני וביניכם לדורתכם לדעת כי אני ה' מקדשכם' יוכלו לדעת את ה' ולהתקדש אליו, אבל ביתר הימים שבהם נצטוונו לעשות מלאכתנו, שוב לא יהיה ביכולת להשיג את ה' בכח השבת.

כפתחא רבה להבין הענין, עלינו להעמיק בתפלתנו בכל שבת ושבת בברכת יוצר של שחרית שם אנו אומרים 'לא-ל אשר שבת מכל המעשים, ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו, תפארת עטה ליום המנוחה עונג קרא ליום השבת, זה שיר שבח של יום השביעי שבו שבת א-ל מכל מלאכתו, לפיכך יפארו ויברכו לא-ל כל יצוריו, שבח יקר וגדולה וכבוד יתנו לא-ל מלך יוצר כל, המנחיל מנוחה לעמו ישראל בקדושתו ביום שבת קודש' וכו'. ולא בכדי לקחנו תפלה זו, כי היא חמורה עד מאד, שאף שיש הוספות רבות בתפלה, מכל מקום מי שלא אמרם אינו חוזר תפלתו, שלא כבתפלה זו שחובה לאומרה (רמ"א או"ח סי' רפא). ומפני עומק הדברים והמושגים, נלך עקב לצד אגודל עד אשר נבוא לפרש לאנשים פשוטים כערכנו דברים מכבשוננו של עולם.

נשמה יתירה של שבת

אמר בגמרא (ביצה טז.): 'נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו, שנאמר (שמות לא יז) 'שבת

וינפש', כיון ששבת ווי אבדה נפש'. ופירש רש"י: נשמה יתירה - רוחב לב למנוחה ולשמחה, ולהיות פתוח לרוחה, ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו.

זחובה להתבונן בזה, היתכן לומר שכל ביאת הנשמה יתירה היא כדי שיוכלו בני ישראל לאכול ולשתות כשאין נפשו קצה עליו. והאם זהו המתנה טובה שיש להקב"ה בבית גזיו (שבת י:). לתת נשמה יתירה כדי שיוכלו בניו אהוביו לאכול ולשתות ולהתענג באכילת בשר ודגים וכל מטעמים. ובודאי רמוז כאן דבר נפלא בדרכי העבודה.

'מעשיהן של רשעים' על פי דרכו של ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע

ה'תולדות יעקב יוסף' (פרשת בראשית) ועוד רבים מתלמידי ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע הביאו משמו שפירש את דברי המדרש (ב"ר ג ח): 'ויהי ערב ויהי בוקר' (בראשית א לא), 'ויהי ערב' - אלו מעשיהן של רשעים, 'ויהי בוקר' - אלו מעשיהן של צדיקים. שאין הכונה למעשים רעים וטובים, אלא למעשים שיש בדומה לו גם אצל רשעים, ומנגד מעשים שישנם רק בצדיקים. פירוש, כי קודם התגלות תורת החסידות היתה הדעה הרווחת, כי יש את הבני עליה אותם שעסוקים בתורה ויראת ה', וגם מעשיהם הגשמיים היינו האכילה והשתיה והשינה וכדו', אם עושים אותם לשמה כמו שכתוב ב'שולחן ערוך' (סי רלא), שייך בהם גם כן רוחניות והם עולים לטוב. כלומר, טוב יותר היה שלא נבראו והיה אדם יכול להסתפק בלעדם, ועכשיו שנבראו, צריכים שייעשו לשמה ואז הם טובים גם כן.

עד שהגיע 'הבעל שם טוב הקדוש' והזריח פירוש אחר בדרך העבודה, שאם השי"ת ברא שהאדם יצטרך לעסוק בעניינים גשמיים, שוב לא ניתן לומר שטוב יותר היה אם לא היו לנו שייכות עמהם כלל, אלא שיש ב' סוגי עבדות ה', יש עבודה של יראים ושלמים שעוסקים כל היום בד' אמות של תורה ויראה טהורה, והיא הנקראת 'מעשיהם של צדיקים'.

ומלבד זאת יש עבודה שיש לה שייכות לכל אדם ואף הנמוך ביותר, להתקדש ולהתקרב לה' בעיני גשמיות, שכשבא לפניו פת שחרית, לא יספיק להאדם לומר רק שכל הטעם שהוא אוכל הוא כדי שיוכל לעבוד את ה', אלא יעמיק יותר מזה, שהאוכל עצמו שהזדמן לפניו, הוא מן שהשי"ת הוריד לו, ורק שכשהיו ישראל במדבר היה מראהו 'כזרע גד וטעמו כצפичית בדבש' (במדבר יא ז), ועתה זימן ה' מזונותיו כצורתו אשר לפניו מרחמיו שהוא א-ל-זן ומפרנס לכל. והכי קרא שמו 'מעשיהם של רשעים', כיון שהדברים נראים גשמיים, אבל באמת הם עצמם תורה ורוחנית ממש כמו לימוד התורה, ודרך נוספת בעבודת ה'. ובדרכו זו האיר ה' בעל שם טוב הקדוש', שכל איש אשר בשם ישראל יכונה יש לו שייכות לעבודת ה', ואף מי שרחוק מ'מעשיהן של צדיקים' יגיעה וידיעה בתורה, עדיין יש לו חלק ונחלה ב'מעשיהן של רשעים' לעשות כל צרכי גופו מתוך ידיעה וחיבור שהוא מיד ה' והגיע אליו בהשגחה פרטית ומחשבות טובות כהנה.

בשבת קודש חוזרת כל הבריאה לשורשה

עבודה זו האמורה, היא יגיעת האדם בששת ימי המעשה, שאז צריך לקדש את הגשמיות, ולכן בתורת הסוד והחסידות (לקוטי תורה פרשת בהר, אהבת שלום פרשת עקב) נקראים ימי החול 'ימי מלחמה', שדומים בהם לאנשי חיל העומדים על המשמר לבל יפלו במוקשי אויביהם. אך יום השבת בחינה אחרת יש לו שהוא 'יום מנוחה' א - כמו שאנו מתפללים

א. זה לשון הספר הקדוש 'אהבת שלום' (פרשת עקב): **'דהנה ידוע** (לקוטי תורה פרשת בהר, טעמי מצות שמייטה) **דששת ימי המעשה הם 'עת מלחמה'** (ע"פ קהלת ג ח), **והיינו שצריך לעסוק בהם בביורין, כי ששת ימי החול הם בבחינת 'עץ הדעת טוב ורע'** (בראשית

ב ט), **ועל כן צריך לברר הטוב מהרע.** וזו היא עיקר המלחמה, לברר הטוב מהרע, והטוב מתעלה, והרע נופל לנוקבא דתהומא רבא. לאפוקי בשבת קודש, היא 'עת שלום' (ע"פ קהלת שם), כי היא בחינת 'עץ החיים' (בראשית שם), אילנא דחיי, ואין צריך לביורין, כי

ואומרים במנחה של שבת 'יום מנוחה וקדושה לעמך נתת', ובו מקבל האדם נשמה יתירה, חלק אלוה-ממעל שאין השגה בה, וכל מהותה ותפקידה שיתענג האדם מזיו שכירתו יתברך ובו מתעלה לשורשו האמיתי שגם הגשמיות הם רוחניות, ויהא מוברר אצלו היטב, שלמרות

באחדות כנ"ל, וכמו שאומרים (בברכת השכיבנו) 'פורס סוכת שלום עלינו', כמו שכתבתי במקום אחר פירוש 'שלום', כשחלק התחתון מתדבק בשורש העליון.

ג. ראה באורך ב'פרי עץ חיים' (הקדמה לשער השבת פרק א). וזה לשון הרמ"ע מפאנו ב'מאמר תיקוני תשובה' (פרק ז): **'ביום השבת גם עשיה נכללת באצילות בעליית העולמות'.**

וכך אמר ב'יושר דברי אמת' (קונטרס השני אות מו): **'זהו ענין השבת שהוא השבה אל השורש, רצונו לומר, השורש מאיר על הענפים והענפים חושקים ומתענגים בו ונכספים אליו והוא אחדות עם השי"ת'.**

וב'קדושת לוי' (פרשת בראשית) פירש בדרך זו את הפסוק (בראשית ב ג) 'כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות'. רצה לומר, **'על פי המבואר בספרי קודש, דאדם גם שהוא בארץ - על ידי מעשיו זוכה להתהלך כל ימי חייו בעולמות העליונים, ובפרט בשבת קודש, שקדושת שבת כל כך גדולה שאדם מדבק עצמו בקדושה עליונה, נמצא בשבת חוזר האדם לשורשו. וזהו 'כי בו שבת', 'שבת'**

כבר נתברר הכל. ועל כן נקראת שבת 'שלום' (זוהר הקדוש ח"ג קעו:). **ואף על פי שעיקר גמר הבירור יהיה אי"ה קודם ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, על כל פנים בדרך פרט הוא לעת עתה בשבת קודש, שהיא מעין העולם הבא (ברכות נו:), מעין הגאולה, שאז נגמר הבירור הפרטי. והבירור הנעשה בחול, הוא על ידי גלות ויסורים שיש לעובדי ה', כל חד לפום דרגא דיליה, וזו היא בחינת מלאכת המשכן. ובשבת קודש, שאז כבר נגמר הבירור, היא בחינת הקמת המשכן, וכמבואר בספרים הקדושים (עין מאור עינים פרשת כי תשא).**

ג. וכך איתא ב'שפת אמת' (פרשת בראשית שנת תר"נ): **'בשבת קודש יש הארה לאדם מצורה הפנימיות שהיא נשמה יתירה היורדת מגן עדן לבני ישראל, שהוא יומא דנשמתין ולא דגופין כדכתיב ב'זוהר הקדוש' (ח"ב רה). פירוש, שהנשמה גוברת על הגוף בשבת קודש וכמו שאמר חז"ל (ב"ר יא ב) 'אין דומה מאור פניו של אדם בשבת לימות החול' וכו'. ושבת לא כן, רק מתנה טובה הוא (שבת ז:), משום שהוא ממקום הגנוז שהוא**

כל מלחמותיו בימות החול, יש אלהים בישראל ובכל דבר ודבר בבריאה מן הקטן ועד הגדול, ויקח את השפעות היום להיות לו צידה לדרך לכל הימים הבאים עליו לטובה בשבוע שלאחר מכן, שיהיו כרצון ה' ומחובר לשורש.

זכה הם דבריו של הרה"ק מזאבריז' זי"ע ב'יושר דברי אמת' (קונטרס השני אות מח): 'ענין השבת הוא, שמתגלה השורש והענפים יוצאים וחושקים אליו, ותשוקה זו מאחדם כי הוא כאילו היה השי"ת לבדו, כי הלא הם אינם חושקים רק להשי"ת ובטלים ממלאכתם ותענוגם של חול שהם חוץ מזה, רק להתדבק להשי"ת וכו'. כלל העולה, שיום השבת הוא יום קדוש שמאיר ומתגלה בהירות מקודש שהוא השי"ת קדוש הקדושים ומאיר על כל הברואים, ועיקר על עמו ישראל, כי זה סוד פריסת סוכת שלום (זוהר הקדוש ח"א מח), כי סוכה רצוה לומר יסכה שהוא לשון צפיה (ראה מגילה יד). שהוא ענין הבהירות המתגלה, כדי שעל ידי זה ישתוקקו הנשמות אליו ועיני כל אליו יצפו, ושלוש הוא ענין התקשרות הברואים בבורא יתברך כי זהו שלימות ושלוש הכל אחד וכו'. ולפי זה אם עיני שכל לך, תבין עיקר יום השבת הוא להתדבק בהשי"ת בתפלה ותורה, ולזה קורא הזוהר (ח"ב רה). האי יומא יומא דנשמתין ולא יומא דקיימא בגופא, רצונו לומר, שמאיר שורש הנשמות על הנשמות שבגופים, והם נכפים אליו, וזה נקרא תוספות נשמה יתירה'.

זהו גם הטעם ש'כולי עלמא מודי בשבת ניתנה תורה לישראל' (שבת 119), ו'שבת יעשה כולה תורה' (תנ"ד"א רבה פרק א), משום שהתורה והשבת ענין אחד הם, דביקות בשורש העליון. וכיון שרצה השי"ת להודיע את חוקיו שהם שורש כל הבריאה, נתן את התורה בשבת קודש דווקא, שיוכלו להתקרב אליה באמצעותה. ולכן יש לכח לימוד

הוא מלשון חזרה, 'מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות', 'לעשות' דייקא, שגם מלאכה שברא בעולם עשיה, דהוא האדם, בשבת חוזר לעולמות עליונים במחשבתו מרוב בהירות וקדושת שבת'.

התורה של שבת מעלה בפני עצמה לשבת, וסגולה מיוחדת שאין שוכחים מה שלומדים אז (שפת אמת פרשת כי תשא שנת תרנ"ז, תרס"א, תרס"ב, תרס"ד), כי כשדבקים בשורש האחד אין שום פירוד ושכחה והכל גלוי ונראה.

גודל עבודת יום השבת דרגה אחר דרגה

עבודה נעלית זו אינה נעשית בבת אחת, אלא דרגה אחר דרגה, כך שבערב שבת, יוצאים לקראת שבת מלכתא כחתן היוצא לקראת כלה ואומרים 'בואי כלה בואי כלה', ומקבלים את השבת הבאה לשכון כבוד בתוך בני ישראל - ומביאה עמה את הנשמה יתירה הם כתרי ההוד שחוזרים לבני ישראל בכל שבת ושבת (פרי עץ חיים שער השבת פרק ח). ולפיקר, תיכף ומיד אחר שמקבלים את השבת ואומרים 'בואי כלה בואי כלה', משבחים ואומרים 'מזמור שיר ליום השבת', שהוא מזמור המדבר על מעלת הנשמה היתירה שזוכים לה בשבת קודש. שאף על פי שבששת ימים דרך העבודה היא של 'ואמונתך בלילות', להאמין מבלי ראות שה' שוכן בכל המעשים, ביום השבת יש דרך גבוהה יותר שהשורש העליון נגלה ונראה והעבודת ה' היא באופן נעלה ביותר, עד שראוי להודות ולומר 'כי שמחתנו ה' בפעלך' - באותה נשמה מפועל ידך, 'במעשי ידך ארנן'. ומסיימים 'להגיד כי ישר ה' צורי ולא עוולתה בו', שכח השבת מאיר

'איש בער לא ידע' וכו', כמו שאמרו חז"ל דשבת ניתן בצינעא דכתיב (לא יג) 'אות הוא' וכו' ולא אתגלי לאומות העולם מתן שכרו ונשמה יתירה של השבת עיין שם במסכת ביצה (טו). וזה העדות שהשבת מעיד על בני ישראל, כמו שכתוב 'לדעת כי אני ה' מקדישכם', כי בני ישראל דבוקין בהשורש, והשבת שייך להם בעצם'.

ד. כן כתב ב'שפת אמת' (פרשת כי תשא שנת תרמ"א): **'ובאמת השבת הוא שורש כל המעשים, ועל זה נתקן השיר ליום השבת 'כי שמחתני וכו' בפעלך במעשי ידך ארנן'. והוא בחינת נשמה יתירה בשבת, כי הנשמות הם נקראין מעשי ידיו של הקב"ה דכתיב (ישעיה נז טו) 'ונשמות אני עשית'. והוא כח וחיות השורש של כל הבריאה. ואמר**

י סודות והקדמות ללימוד ספרי החסידות

באדם שחוזק אמונתו בימות החול לא היתה לשווא, וכעת רואים כולם כי ישר ה' ואין עוולה למי שהולך בדרכיו.¹

[זהנה רואים אנו במציאות שבכל ביהמ"ד וקהילה קדושה בישראל, כשבאים למזמור זה מתלהבים כולם ויצת אש בקרב לב כל בן ישראל בהתעוררות עצומה באמירת מזמור זה, וכשישאלו סתם אנשים לפשר הענין, יענו ויאמרו שהוא משום שסיימו הניגונים היפים של קבלת שבת ולכה דודי,² ולא ידעו כי פיהם דבר שווא והאמת אינו כן, רק היות ובמזמור זה מרוזמז מעלת הנשמה יתירה כמבואר, הרי שנפש מתעוררת מעצמה לפצוח בשיר מזמור, וממילא מתלהב כרשפי אש להבת שלהבתיה להשי"ת ברגשות לב].

ועילוי זה ממשיך בכל סעודה מסעודות השבת, שכולם הם עליה אחר עליה גבוה מעל גבוה של הארת הנשמה בלב הברואים,³ עד

שורשה בעולמות עליונים, כפי חילוקי המאורות והיחודים והזיווגים והברכות הנשפעות בעידן כל סעודה ביום שבת קודש. והרב הגדול המובהק מהרמ"ק בספר הפרדס שלו (ערכי הכינויים כינוי שבת) ביאר היטב כל חילוקי היחודים בהשלושה הללו וכו'.⁴

נראה כמציץ מבין החרכים בטעם כל דהוא מה שעשה שמו יתברך במצוה אחת שלושה מעלות זה על גבי זה. והוא כי הנה היוצא מתוך החושך הגמור באישון לילה ואפילה אם יבא פתאום אל האור המאיר ובא באור גדול וחזק בהבהקה נפלאה וחזקה לא יוכל אותו האיש לסבול את אורו כי רב הוא ויכהה מאור עיניו כי מחושך הוא בא ולא יסבול

ה. לשון ה'אבן עזרא' בפסוק (תהלים צב ה) 'כי שמחתי ה' בפועלך במעשי ירך ארנן: **כי - בעבור היות נשמת המשכיל בששת ימי המעשים מתבודדת בעסקי העולם, על כן היא מתבודדת בשבת להבין מעשה ה' ונפלאותיו. על כן 'כי שמחתי ה' בפעלך' - על דרך שנות השמטה שישמעו כל התורה, למען ילמדו ויראו. והטעם 'כי שמחתי' בדעתי כל מעשיך שהם ישרים.**

ו. ואלו הם דברו קדשו של ה'באר מים חיים' (פרשת כי תשא) 'כי שבת קדשנו נחלק לשלושה בחינות בסוד חיוב השלושה סעודות שבה כמבואר בזוהר הקדוש (ח"ב פת). סוד כל סעודה וסעודה אל מה היא רומזת במקור

שמגיעים לזמן הגדול ביותר זמן רעוא דרעוין שאז כביכול השי"ת מתייחד עם בני ישראל כחתן וכלה בייחודא עילאה, ולכן אומרים אז 'אתה אחד ושמןך אחד ומי כעמןך ישראל גוי אחד בארץ'. עד היכן מגיעים הדברים, נלמד מכך שהרבה פיוטים בסעודה זו עוסקים בענין משיח ששמו שלום, כמו שאומרים 'הרחמן הוא יברך את עמו בשלום וכו', על ישראל שלום, יועץ אל גבור אבי עד שר שלום' שהוא שמו של משיח. ואז יש מה שמכונה בכתבי המקובלים 'עליית הנו"ק', דהיינו יחוד השכינה הק' עם קוב"ה ביחודא שלים. ואורו של משיח כמעט מתגלה ובא הגילוי השלם, אלא שהשי"ת מונע זאת, וכמעט רגע קודם התגלות המשיח מסתיימת השבת ומתחילים ימות החול ונגנזים כל אלו המדרגות.

קצרים של דברים, ביום השבת מתגלית נשמה יתירה באדם, שהוא כח גבוה ללא שיעור ומדה, ועוצם הגילוי הולך וחזק מאד עד שמתגלה כמעט התיקון השלם. ואז מתוודה האדם שאף ב'מעשיהם של רשעים'

ז. כדברי ה'אבודרהם' (סדר מעריב של שבת): 'יש שואלין מה ראו חכמים לתקן בשבת שלש תפלות משונות זו מזו 'אתה קדוש' [קדשת], ו'ישמח משה', ו'אתה אחד'. וביום טוב לא תקנו אלא אחת 'אתה בחרתנו' לערבית ולשחרית ולמנחה. ויש לומר, מפני ששבת נקראת כלה והקב"ה נקרא חתן תקנו 'אתה קדשת' על שם הקדושין שנותן החתן לכלה. ואחר כך 'ישמח משה' על שם שמחת החתן בכלה. ואחר כך מוסף על שם התוספות שמוסיף החתן על כתובת הכלה, או אי נמי על שם שמקריבין קרבנות כעין סעודות מצוה, ואחר כך 'אתה אחד' על שם שמתייחד החתן עם הכלה.

פתאום אור גדול, אם לא שירגיל עצמו במעט מעט אור אחר אור תחילה אור קטן ואחר כך במעלה מעלה עד אשר יעמוד נגד אור המבהיק ומופיע ולא יזיק לו, למען יוכל ראות בו. וכן בשבת קדשנו אשר נשמת האדם בא אליו מתוך החושך הגמור דאגת ועצבון ימי החול ושליטת בחינת החיצונים, ואם יתראה פתאום באור החזק המאיר ביום שבת קדשנו לא יוכל אדם לסובלו. ועל כן מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית שמאיר ובא ממדריגה למדריגה תחילה אור קטן ואחר כך אור גדול וגדול הימנו, שיוכל האדם לסובלו.

יש שורש וחיבור להשי"ת, אלא שבצאת השבת מסתלקת לה הארה זו ומתחילה עבודת ימי המעשה.

איש הנלבב ממשיך קדושת השבת לימות החול

ברם האיש הנלבב בראותו כל זאת - שהנשמה והארות הללו מסתלקים ממנו ומעתה הוא חוזר להלחם עם הגשמיות, יש לו עצה שבעצם הוא המכוון במצוות השבת, שלא להיפרד מן השבת ולקחת את אורות השבת לתוך ימות החול, ואז יואר לו תוך כדי מלחמה שה' נמצא שם, ויקל לו בעבודתו. וזה מה שנקרא התדבקות בשורש השבת, שאף שהאדם נמצא בימות החול במלחמה תמידית לעשות רצון שמים, על ידי שזוכר את הכוחות והסיוע שקיבל ביום השבת מהנשמה היתירה, שאז היה ברור לו באור בהיר ונהיר שלה' הארץ ומלואה והוא עבדו, אז גם בשעת קושי ומיצר הוא בורח לשורש, ושם הרי אין שום מציאות של הסתר ומניעה.

זכך מידי שבת בשבתו מקבלים הארות נפלאות ומתעלים במשך קדושת היום מדרגה למדרגה עד שבעת סעודה שלישית אנו עומדים במקום גבוה כל כך שאנו מתאחדים בדביקות וביחודא עילאה בקוב"ה, שממש אין כדוגמתה במשך כל השנה. אולם אין זה חלילה שבמוצאי מנוחה מתבטלים כל השגותינו, יסכר פי הדובר כן, אלא כח השבת נשמר והולך, ובשבת שלאחריו מתחילים מן המקום שפסקו. וסדר העבודה הוא, שבכל שבת עולים ומתעלים ובימות החול מתייגעים וזוכים לקבל את מתנת השבת בכח היגיעה, ואחר כך בבוא השבת שוב, זוכים לריבוי מדרגות ממה שזכה בשבת הקודמת.

זלהאיר הדבר בדרך משל, לבנאי שבונה בנין גבוה רם ונשא, שעליו להתחיל מחדש בכל קומה שבונה לשטוח רצפה חדשה ואחר כך הדפנות, ועל הדפנות את התקרה, ולשרטט מחדש כיצד הוא רוצה שתיראה כלפי פנים, היכן לסדר את חדר האוכל והיכן את חדרי השינה וכו'. ורק כשסיים עם בניית הקומה, אז ביכולתו להתחיל בבניית הקומה

שעליה על גבי רצפת הקומה שגמר עתה, ואף שהוא מתחיל שוב פעם מן הרצפה, הרי הוא מתחיל גבוה יותר מעל רצפה של הקומה שתחתיו.

בן הנמשל בעניינינו כפי שאמרנו, אף על פי שמדי שבת בשבתו אנו עולים שוב לאותן מדריגות אשר כבר עלינו בשבת בעבר, אבל האדם שהוא בר דעת ובא לקראת שבת עם הכלים הראויים לקבל כל העלויות והאורות של השבת על ידי עבודתו המתמדת של ששת ימי המעשה, אזי בסוף השבוע הבא, כאשר יום השבת יגיע, הוא כבר במדרגה יותר גדולה, והוא מתחיל להתעלות עוד ועוד מאותו מצב שעומד מכבר, עד סוף השבת, וכן חוזר הדבר על עצמו בכל השבתות, עד אשר בצירוף כל השבתות, הוא מתעלה על ידיהם למדריגות נשגבות לאין שיעור ואין חקר.

אבל כל זאת שייך בתנאי שאין הפסק של איזו 'חציצה' בין שבת לשבת, דהיינו שבכל ימות החול האדם מתחזק כראוי על ידי שממשיך ומתדבק לאורות של יום השבת שעבר, ועובד את בוראו ומתגבר על כל הקושיים והנסיונות, שהם מנת חלקו בכל ימי החול, ומתחזק במידתו של יוסף מידת ה'יסוד' (שהיא הכוללת של ששת ימי המעשה), ומקדש את עצמו וזהיר בכל דרכיו, לבלתי יסור אחרי לבבו ועינו וכו', אזי זוכה לקדושתה של שבת, שהיא אורה של ה'מלכות', [והוא על דרך יחוד יסוד (ששת ימי המעשה) ומלכות (שבת) המובא רבות לאורך ספרי תלמידי ה'בעל שם טוב הקדוש', ואכהמ"ל].

ואם כה יעשה האדם הירא, שעובד עבודתו שבת אחר שבת ושבוע אחר שבוע, נמצא שהוא מקשר את כל שבתותיו לאחדים בידו, והוא ממשיך חוליה אחר חוליה לעלות גבוה מעל גבוה משבת לשבת לעילא ולעילא.

**ברכת 'אתה חוננתנו',
בקשה להמשיך כח השבת על ימות החול**

והנה כשנדקדק נראה שחכמינו ז"ל, טמנו כל זה בלשונם בברכת 'אתה חוננתנו' ההבדלה שאומרים בתפלת ערבית למוצאי שבת קודש,

שאנו מבקשים: 'אתה חוננתנו למדע תורתך, ותלמדנו לעשות בהם חקי רצונך, ותבדל ה' אלהינו בין קודש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה. אבינו מלכנו, החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום, חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון ומדובקים ביראתך'. ויש לדקדק בנוסח התפלה הנ"ל, מאחר ומצות הבדלה שייכת לנו, שכדי שיוכל לעשות מלאכות עלינו להבדיל בין קודש לחול, מדוע טופס הברכה הוא בלשון שהשי"ת הוא המבדיל ולאדם אין קשר לזה, וכנוסחת הברכה 'ותבדל ה' אלהים בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה'. זאת ועוד, שאנו ממשיכים בבקשה 'אבינו מלכנו, החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון ומדובקים ביראתך', שבמושכל ראשון אין שום קשר בין פתיחת הברכה לחתימה, שבתחילתה אנו מזכירים את ההבדלות, ובסיומה אנו מבקשים בקשה שהיתה צריכה להיות בברכת 'שמע קולנו'.

וכן הוא בברכת המבדיל שאנו אומרים שהקב"ה הוא 'המבדיל בין קודש וכו' בין יום השביעי לששת ימי המעשה' ומסיימים 'ברוך אתה ה' המבדיל בין קודש לחול', שוב אנו מדברים על זה שהקב"ה הוא המבדיל בין שבת לימות החול, ולכאורה היה די באמירה שעכשיו פוסקת קדושת השבת ומתחילים ימות החול, ואנו יכולים לעשות שוב מלאכתנו ועבודתנו של ימי המעשה, ומפני מה אנו תולין כל זאת בהקב"ה לבד, ובודאי יש ענין בזה.

אלא רצו לרמוז כאן דבר עמוק ונפלא, שבצאת השבת נלקח מן האדם המתנה טובה שיש בבית גנזיו של הקב"ה שהיא הנשמה יתירה (עסיס רימונים לרמ"ק שער לא פרק ג, אור החיים שמות לא טז), שעל ידה מגיע כל יצור נוצר להשגה נפלאה זו של דבקות בשורש עליון. ולכן בשעת יציאת הנשמה יתירה, אנו פותחים ואומרים להשי"ת: עתה הוא זמן הסתלקות הנפש ואנו יודעים כי רצון שמים הוא שיום השבת יהיה 'יומא דנשמתין' (זוהר הקדוש ח"ב רה.), שרק בו יתגלה השורש, ואילו ימות החול יהיו ימי

המעשה ללחום עם הגוף ולגלות שם כבוד ה' שנמצא בהסתר דבר, וזו מציאות שאין מי שיעמוד נגדה, אבל 'רצוננו לראות מלכנו', בקשתינו להמשיך ולקחת את אור השבת לימי המעשה. ולכן אנו אומרים בדיוק לשון 'ותבדל ה' אלהים בין אור לחושך וכו' בין יום השביעי לששת ימי המעשה', שכן ההבדלה עצמה נעשית על ידי השי"ת, ומוכרח להיות מצד בחירתו יתברך שעבודת החול לא תשווה לזו של שבת, אבל אנו אומרים כאן שאין הכי נמי שהקב"ה מבדיל ביניהם ובודאי למעלה בעולמות העליונים יש הבדלה וירידת העולמות וכו', אבל אנו מצידינו אין אנו רוצים בכל זה וממילא זאת בקשתינו היות ואנו איננו רוצים בהבדלה זו, 'אבינו

כחלוף זמן מה שמתני לב וסגרתי את הספר ונסתי על נפשי מרוב יראה ופחד. לאחר זמן התיישבתי בדעתי, מדוע כל כך פחדתי ונסתי על נפשי בבהלה, מילא אם הייתי מבקש ממנו טובת ממון וכדו' היה טעם לכבדו ולירא ממנו, אבל כשאין לו עמו מאומה וגם לא נראה בעינים שאצטרך ממנו דבר מה למה פחדתי ממנו. וישבתי עצמי בדברי הפסוק (משלי כב ז) 'עבד לווה איש מלוה', שלכאורה לא היה צריך להיות כתוב 'איש מלוה', אלא 'עבד לווה למלוה' ולמה נכתב 'לאיש מלוה', לומר שאין כלל נפקא מיניה האם אכן אותו איש הלווה לו או לא, רק יש מושג הנקרא 'איש מלוה' שהוא בעל יכולת לזה, ומזה עצמו כבר נעשים אלו שאין להם ממון והם בגדרי ה'לויים' עבדים לו ויש ממנו מורא מצד עצמו. כן נוכל לומר שהשי"ת מעצמו עושה הבדלה והוא לאיש מבדיל, ואנו

ה. זה ברור שמצות הבדלה חלה עלינו כמו שתיקנו לנו חכמינו כפשוטו, וחלילה לומר שמצוה זו שייכת להקב"ה, הדברים הנאמרים כאן הם על פי עומק בלבד.

ט. להבנת הדבר יש בנותן טעם להביא מעשה שהיה מרגלא בפומיה של הגה"ח רבי גדל אייזנער זצ"ל משגיח ישיבת 'חידושי הרי"ם', שבימי נעוריו בלודז' היה הדרך לקבוע את הלימוד ב'שטיבלאך', וכיון שהיו שטיבלאך של בעלי בתים שהיו באים רק למנחה מעריב ושבים לביתם, היה הסכם עמם, שהלומדים יוכלו ללמוד במקום במהלך כל היום, חוץ מבשעות התפלות, שאז יאלצו לעזוב את המקום לטובת המתפללים שבאים מעסקיהם. ביום מן הימים סיפר ר' גדל הייתי טרוד בגרסא ולא שמתני לב שהגביר הגדול ר' ישעיל'ה שהיה ידוע כנגיד וחשוב, עומד מאחורי זמן רב ומחכה לישיב במקומו.

מלכנו, החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום, חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון ומדובקים ביראתך' שנזכה להמשיך מכח השבת ולהיות דבוקים בשורש גם בימי מלחמה.

והוא גם מה שאומרים 'ויהי נועם' בתפלת ערבית זו של מוצאי שבת (טור או"ח סי' רצה), שמזמור זה מכונה בחז"ל (שבועות טו:) שיר של פגעים, שבכוחו לסלק את כל הקמים על ה' ועמו ישראל. שבאמירת מזמור זה אנו יורדים מהעולם הגבוה – עולם האצילות שזכינו לאורה בשבת, אל העולם העשיה (שער הכוונות דרושי סדר שבת דרוש א). ואנו מבקשים מהשי"ת שכשם שביום השמיני למילואים כשירדה שכינה מלמעלה למטה אמרו ישראל פסוק זה בבקשה שישכון ה' עלינו תמיד וירד מלמעלה ללמטה (שמו"ר לד א). כן גם עתה בקשתינו, שהארת השבת הגדולה שזכינו לה עד עתה, תרד ממעל ללוות אותנו בימות החול, שנוכל להמשיך את ההתקשרות לשורש גם בזמן עבודה במעשה ידיים ולהסיר מאיתנו כל הפגעים, וכדברי 'האריז"ל' (שם): 'הנה עתה בזו הכונה להמשיך תוספת אור שבת בימי החול, לא יהיה לא המציאות של החול ולא המציאות של השבת עצמו, כי זה אי אפשר להיות, אבל יהיה הדבר ממוצע, כי נקח חלק מהארת שבת לימי החול, וזה ענין 'ויהי נועם' וכו'.

חובת אכילת סעודת מלוה מלכה

בפירוש זה נשכיל להבין דבר ה' זו הלכה 'לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת, כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכזית' (שו"ע או"ח סי' ש). בהקדם שיש לדעת, מדוע צריכים ללוות את השבת על ידי סעודה דווקא. ולהבין כל זאת, עלינו להקדים הקדמה נחוצה לבוא בסוד ענינו, יסוד המובא רבות בתורת המהר"ל ובספרי

אומרים לו, זה שיש בשמים הבדלה אבל אנו אין לנו קשר לזה כלוא בין שבת לחול, הוא דבר שתלוי בך, ומלוה שאינם קשורים זה בזה.

הרה"ק בעל התניא זי"ע (ראה תניא פרק מז), אשר על פיהם נוכל להגיע להבנה עמוקה יותר בכל הנעשה כאן.

עבודת ה' בשכל ודמיון

ידוע ומבואר שבבוא השבת קודש, מתרוממת כל הבריאה ואין בו דבר דומה במתכונתו לעבודת ימי החול, לא הדיבור לא המחשבה ובוודאי לא המעשה, וזה מורה על שהשבת היא מעין עולם הבא (ברכות נ:): ומרוממת מכל. והנה אף שהדברים ידועים ב'שכל', מכל מקום פעמים שטמטום המח גורם שאי אפשר להבין זאת כראוי, ואז האדם מתעורר לשאול, מדוע עלי לשמור פי ולשוני שלא לדבר בשבת קודש על עניני משא ומתן ושאר דברים, והרי אני חש כלל ששמירת הלשון מדיבורי חול בשבת מביאה אותי לידי לימוד התורה בשבת, ועוד טענות כעין אלו על הרגשת הלב. ולא ניתן לפרש לו זאת על פי 'שכל' כי מוחו אטום וסגור, לכן עליו ללכת לדרך אחרת הנקראת 'דמיון', שישנן לעצמו שוב ושוב בעת האכילה למשל, כאילו הוא חש שהאוכל מרומם יותר מאכילות החול, וכן שכח הפה שלו מתקדש בבוא יום השבת, ואין הוא דמיון בעלמא, היות והוא יודע ומאמין שכן הוא על כל פנים בפנימיות העולמות,

מתעלה, ולמה אין אנחנו רואים העליה, הלא באותו המקום שאנחנו שרויים בימות החול כמו כן אנחנו בשבתות וחדשים. אבל הענין הוא, הלא ידוע שהשי"ת ברא את העולמות שיהיו מתנהגים הכל עפ"י מעשה בני אדם בעולם העשיה, והנה כשברא השי"ת את האדם הנה גם גופו היה ספירי כזה הרקיע ועקיבו היה מכהה גלגל חמה, על כן היה יכול להיות בגן עדן הרוחניי בגוף ונפש, אבל אחר החטא נתגשם גופו ואינו

י. ובענין זה יש להעתיק את דבריו הקדושים של ה'בני יששכר' (מאמרי ראש חודש מאמר ב, ד"ה והיה מדי חודש), וזל"ק, "והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני וכו' (ישעיה סו, כג). יש להתבונן למה לא אמר כל איש או כל אדם אלא כל בשר, יש לפרש דהנה נודע בכל חדש ושבת ומועד יש עליה לעולמות כל אחד כפי בחינתו (עי' ספר הליקוטים פר' בהר פכ"ה), והנה יש להבין הנה גם עולם הזה עולם העשיה

וממילא הוא בסך הכל מדמה לעצמו האמת כמות שהוא בפנימיות. וכח דמיון זה פועל הרבה באדם, שאף אם בראשית דרכו הוא מסתכל בעצמו כמי שמשקר את עצמו כאילו הוא נעלה ומרומם ולבו בל עמו, אף על פי כן אם יתמיד בדרך זו, סוף דבר שתתגלה נקודת האמת הזאת בלבו וירגיש את הטעם המיוחד של מאכלי שבת וקדושת השבת בכל הליכותיו במחשבה דיבור ומעשה^א.

חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר (ג"כ) להשתחוות לפני, והבן".
יא. על כח הדמיון בעבודת ה' יש לנו מה שכתב ב'תניא' (פרק מד):
'ולהוציא אהבה זו המסותרת מההעלם וההסתר אל הגילוי - להיות בהתגלות לבו ומוחו, לא נפלאות ולא רחוקה היא, אלא 'קרוב הדבר מאד בפין ובלבבך' (ע"פ דברים ל' יד), דהיינו, להיות רגיל על לשונו וקולו לעורר כוונת לבו ומוחו להעמיק מחשבתו בחיי החיים אין סוף ברוך הוא כי הוא אבינו ממש האמיתי ומקור חיינו, ולעורר אליו האהבה כאהבת הבן אל האב. וכשירגיל עצמו כן תמיד, הרי ההרגל נעשה טבע. ואף אם נדמה לו לכאורה שהוא כח דמיוני, לא יחוש מאחר שהוא אמת לאמיתו מצד עצמו בבחינת אהבה מסותרת'.

ובעומק יותר כתב ה'שפת אמת' (פרשת מטות שנת תרל"ב): **'ואיתא (פרי עץ חיים שער השבת פרק ח) כי בשבת מחזיר משה רבנו ע"ה לישראל הכתרים של הקדמת נעשה לנשמע, והוא כנ"ל**

יכול ליהנות מרוחני, עד אשר מפשיט האדם את גופו הגשמי, מתלבש בגוף רוחני בגן עדן הנעשה מן תורה ומצוות שהאדם עושה בעולם הזה, והגוף הזה נקרא בפי החכמים חלוקא דרבנן, והנה להיות שנתגשם חיצוניות האדם, אי אפשר להיות לו עליה לרוחניות בהיותו עדיין בחיצוניותו היינו הגוף, על כן גם העולמות שיש להם עליה כפי הזמנים על ידי מעשי בני אדם התחתונים אין להם עליה רק בבחינת פנימיותם ולא בחיצוניותם, על כן גם בשבתות וחדשים אינם רואים בחוש הגשמי עליית העולמות, אבל הוא בהרגש הרוחני למשכילי מדע רק [גם] לנשמתם בסוד הפנימיות, אבל לעתיד ב"ב כשיתוקן חטא האדם וישובו הגופים הבשריים ג"כ להיות רוחניים, כמו"ש (דניאל יב, ג) והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע, הנה בשבתות וחדשים יהיה עליה לכלל העולמות גם בחיצוניות, וגם בני אדם גם בני איש יתעלו גם בחיצוניות גופם הנקרא בשר, וזהו והיה מדי

סעודת מלוה מלכה, סימן לרצוננו להמשיך כח השבת על ימות החול

ועתה נאמר, שזה טעם לקביעת סעודת מלוה מלכה, שהרי השי"ת ממעלתו אינו צריך שנלווה אותו ואת פמליא דיליה, רק שיש כאן עוד אופן כיצד לזכות להמשיך מקודש אל החול על ידי סעודת מלוה מלכה.

השי"ת ברא את האדם באופן שמוכרח לאכול כדי להתקיים, וכפי מה שהאדם גופני יותר הוא צריך אוכל יותר ויש לו קשר יותר לאכילה, ולהיפך כל כמה שהאדם רוחני ומזוכך יותר, הוא אינו צריך לאכול הרבה ודי לו בכף חרובין מערב שבת לערב שבת², והעד לזה

(ברכות כ:) 'אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבונו של עולם, כתוב בתורתך (דברים י ז) 'אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד', והלא אתה נושא פנים לישראל, דכתיב (במדבר ו כו) 'ישא ה' פניו אליך'. אמר להם: וכי לא ישא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה (דברים ח י) 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך', והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה': 'דמצינו בצדיקים שאוכלים קמעה ומתברך המאכל במעיו ואינו צריך למלאות כריסו כשאר בני אדם. והיינו טעמא, דמשום דגופם של צדיקים נזדכך והמה קדושים וטהורים, ונעשה לתם נס נסתר שהמה שבעים בכזית או בכביצה ואינם צריכים יותר. ובזה אתי שפיר מה שאמר הקב"ה איך לא ישא להם פנים שהם מדקדקין על עצמן, כלומר, על גופם ונשמתם שיש

שבשבת נגלה ומבורר כדאיתא בזוהר הקדוש (ח"ב צ) שבת סהדותא איקרי, שבני ישראל מעידין בשבת שהשי"ת ברא הכל ומחיה הכל וכו'. והעצה לבוא לבחינת 'זה הדבר' [-שדיבר קודם לכן] הוא הרצון בהסכמת כל המדות להיות רק לה' וכו'. וצריך שלא יעלה על הדעת שכשאינו מבורר אצלו כראוי האמת התאספות הרצון יהיה נקרא שקר חס ושלום. כי אינו כן, שיש בכל איש ישראל רצון אמת בלתי לה' לבדו, ולזאת מי שמייעג עצמו לבוא לנקודה האמיתיות אף בדמיונות, הוא אמת לאמיתו, כי בעולם הזה דשקרא, צריך להיות על ידי דרך זה שהרגל נעשה טבע עד שמגיע אל האמת'.

יב. בספר 'ברכת יצחק' (פרשת נשא) פירש על פי זה את דברי הגמרא

הוא משה רבנו, שמרוב מעלתו הגדולה שהיה 'איש אלהים' (דברים לג א) חציו איש וחציו אלהים (דבר' יא ד) לא היה צריך לאכול כלל כמו שנאמר (דברים ט ט) 'ואשב בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי', ואכילתו וקיום גופו ונשמתו היה על ידי רוחניותי. ורצה הקב"ה לזכות את ישראל, שאף במה שאוכלים יוכלו להתדבק אליו, לפיכך ירד ה' עד הנמוך ביותר וצוה על מצות 'וקראת לשבת עונג' (ישעיה נח ג), שצריך להתענג ולאכול בשבת למעלה מרגילותו בחול, והכניס שם אורות והשגות נפלאות^י, ואז אין באכילת טעימה גשמית, אלא כעין

(שמות ב כ) 'קראן לו ויאכל', אבל לא כתיב שאכל, והגם שבוודאי אכל, כי כתיב בארבעים יום שהיה בהר (שמות לד כח) 'לחם לא אכל' וגו', מוכח מזה דבשאר הימים אכל, רק מחמת שאכילתו היה בגודל הזדככות מאוד, עד שלא יצדק לקרותו בשם אכילה גשמיית, ולכן בזכותו ירד המן (תענית ז), שהיה הזדככות גדול, לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו' (יזמא עה:).

יד. נעתיק מעט מספרי הקודש על מעלת אכילת שבת ושיש בהם קדושה גדולה. בספר 'מגיד דבריו ליעקב' (אות כו) למגיד ממעזריטש ז"ע כתוב לאמר: 'משל כשתינוק רוצה איזה דבר שהתינוק נהנה ממנו, אביו מחמת אהבתו להתינוק יש לו הנאה כשיהיה אותו דבר להתינוק, שנמצא שהתינוק מוליד אהבת אותו דבר באביו וכו'. וזה המשל הראשון שייך בענין שאמרו רבותינו ז"ל, שמצוה

להם די בכזית או בכביצה דמתברך במעיהם וזה ניכר על ידי מאכלם שמעט הוא, ובודאי שאנשים כאלה שהמה מדקדקין על עצמם ואינם אוכלים הרבה ראויים לנשיאת פנים'.

יג. כמו שמצינו להרה"ק מראפשיץ ז"ע (זרע קודש רמזי פסח): "ויבוא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם וגו' (שמות יח יב). בשם רבינו בעל שם טוב, שלא מצינו בכל התורה אצל משה רבינו ע"ה שאכל, רק השלילה מצאנו 'לחם לא אכל' (שמות לד כח), ומצאנו 'ויבוא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה' וגו'. רק שמשא אכל אכילה רוחנית כזו שאי אפשר לכתוב בתורה הקדושה שהוא בעולם הזה, שאכל, כי לא אכילה גשמית שבעולם הזה, רק רוחני מאוד מאוד'.

ובמקום אחר (פרשת ואתחנן): 'ולכן כתב רבינו [הבעל] שם טוב, שלא מצינו בתורה שאכל משה, רק כתיב

לזכות את בני ישראל באורה של שבת, על כן 'איזן' נתן להם אוזן בית יד, 'בנעימים' את תענוגי שבת, שהם בחינת אזנים לכלי, ועל ידם משיגים את שביבת השבת.

דרש הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע (ליקוטי הרי"ם ערך סעודות שבת): 'כל סעודה מביא לידי יראה, כמו שמצינו (ב"ד נד 1) באברהם אבינו שאמר להאורחים ברכו למי שאכלתם, ונאמר (ישעיה א ג) 'ידע שור קנהו וחמור אבוס בעליו', ואף שהחמור הוא גרוע, מכל מקום מכיר מחמת שנותנים לו לאכול. לכן בקל יוכל למשוך המשכה מאכילה. וסעודת שבת פועל להיות יהודי מהימן, שנאמר 'קנהו' היינו שבת שהוא קונה שמים וארץ (בראשית יד יח). ונאמר (שם פסוק יט) 'ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין', ואיתא בזוהר הקדוש 'שלם' הוא שבת, ו'לחם ויין' הוא סעודת שבת, ונאמר (שם) 'ברוך אברם לאל עליון קנה שמים וארץ'. וסעודת שבת פועל מקטן ועד גדול, ולכן נקרא (זוהר הקדוש ח"ב פח): 'מהימנותא' שכך הוא אמונה'.

ובספר הקדוש 'שפת אמת' (פרשת צו שנת תרנ"א): 'כי כמו שמעשר שנאכל לפני ה' בירושלים מביא יראה וקדושה לכל האכילות שבכל המקומות כמו שכתבתי במקום אחר בשם מורי ורבי ז"ל, כי כל תרומה

בשבת אכילה ושתיה. ולכאורה קשה מה הנאה יש לנשמה יתירה באכילה ושתיה. ולפי המשל הזה אתי שפיר, שהנשמה יתירה יש לה גם כן תענוג'.

ולפנינו העתקה 'מיושר דברי אמת' (קונטרס השני אות נ): 'וענין הסעודות בקצרה הוא, שבאמת לא הוא כמו שמדמין העולם שיום השבת הותרה הרצועה בתאוות הזמן, לא כן, הוא הרי הזוהר (ח"ב רה). קורא ליום השבת 'יומא דנשמתין'. רק הענין מחמת שנתגלה המקור לכל הויות, וכולם נכספים לשרשם, ועיקר כל הברואים הוא האדם והוא המתקן כל העולמות העליונים והתחתונים, ונמצא בשבת מתפשטת הארה וחיות חדש בתחתונים בדומם צומח חי מדבר, וצוה השי"ת לנו שנתענג בזה החיות החדש שבכל הזמן'.

ובספר הקדוש 'בארות המים' (פרשת בראשית) הגיד, שזהו שאומרים בזמר 'ברוך אל עליון': 'את עמו לשבות איזן בנעימים', 'דהנה 'איזן' הוא לשון 'אזנים לדבר', כלומר, שאוזן היא אחיזת בית יד לכלי (דב"ד י א). ויען שהקב"ה רצה להנחיל לעמו ישראל שיוכלו לקבל עליהם ההארה והקדושה של שבת קודש, לזה נתן להם המצוה לאכול ולשתות ולהתענג, ועל זה יש להם אחיזת בית יד לקבל על עצמם קדושת יום השבת. וזהו 'את עמו לשבות' - שהקב"ה רצה

אכילת מן לחם מן השמים, שמשנה אותו למעליותא, כי האוכל הנ"ל נעשה דם, והדם עולה למח ששם מעון הנשמה ומשפיעה עליו שינוי לטובה גם בימות החולטו.

בתוך הסעודת שבת, ועל ידי שאוכלים על שולחנם לשם שמים ומכניסים קדושת שבת שמא דקודשא בריך הוא לתוך מעיהם, המה נושעים ומברכים בכל הטוב, וכל זה הוא במי שאוכל לשם קדושת שבת, אבל מי שאוכל לשם אכילה גסה אינו מועיל. זהו כשאמר לו הקיסר תן לנו הימנו, אמר לו כל המשמר את השבת, היינו, שאוכל לשם קדושת שבת מועיל לו, ושאינו משמר את השבת שאינו אוכל רק לשם אכילת גסה, אינו מועיל לו היינו כאמור'.

טו. על המשכת מאכלי שבת דמיניה מתברכין כל שיתין יומא (זוהר הקדוש ח"ב פח.), נביא ממה שכתב מרן ה'חיד"א' זי"ע (פתח עינים שבת קיח:) בביאור דברי הגמרא 'תיתי לי דקיימתי ג' סעודות בשבת'. ש'תיתי לי' ניתן לפרשו גם כלשון בקשה ועריכת תפילה, 'שהיה ר' נחמן שואל רחמים מהשי"ת, שיומשך לו - 'תיתי לי' כח הג' סעודות שעמם אכבד האל ה' ויאר לנו בסעודתנו בימי החול, ויצל אלהים משפע קדושת שבת ויטמנהו בחו"ל, כי כבר כתבו 'חכמי המדע', כי מי שהוא זוכה לקיים הג' סעודות כהלכתו, יצא שפע בכל סעודותיו בחול ויאור להם מקדושת שבת'.

ומעשר מניח הכח בהשיריים, כמו כן אכילת שבתות ויום טוב שנאמר עליהם (יחזקאל מא כב) 'זה השולחן אשר לפני ה' מביא יראה וקדושה לאכילות כל הימים, זה בבחינת המקום וזה בבחינת הזמן'.

ב'קונטרס עת האוכל' (אות ח) להרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע: 'שכשם שתפילה אחת מועלת להעלות תפילות רבות, כן גם אכילה לשם שמים ואכילה של שבת שהיא מצוה - בכללם, יכולה להעלות את אכילות הרשות של כל ימות השנה'.

ובכתבי הרה"ק ממודז'יץ זי"ע ב'דברי ישראל' (פרשת נשא): 'איתא בזוהר הקדוש (ח"ב פח:) ששבת היא שמא דקודשא בריך הוא. ובהכנת סעודת שבת לשם קדושת שבת ממשיך שמא דקודשא בריך הוא לתוך הסעודת שבת. זה הפירוש תבלין אחד יש לנו ושבת שמו שאנו מטילים לתוכו (שבת קיט.) - היינו, שבת שמא דקודשא בריך הוא שאנו ממשיכין לתוכו. וריחו נודף - שעל ידי אכילתו שמכניס שמא דקודשא בריך הוא לתוך מעיו מתברך בכל טוב. ועל כן נוסעים אל הצדיקים על שבת קודש, כי המה בהכנתם לשם קדושת שבת ממשיכים שמא דקודשא בריך הוא

שפע וחיות קודש מחדש עוד על ששת ימים (אור החיים בראשית ב א). וכל יום משפיע ביומו מה שקיבל אז בשבת קודש. וזהו 'המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', היינו, מה שקיבל בשבת קודש. אך עיקר כללות השפעה והחיות הוא בשבת קודש. שאז יש עלייה לכל העולמות ולכל מעשה בראשית אל מח החכמה והזיכרון שהוא בחינת 'קודש ישראל לה' ראשית תבואתו' (ירמיה ב ג). וזהו זכרון למעשה בראשית, כי אז ניתוסף שפע וחיות הקודש ממוח החכמה והזכרון על ידי רוחא דחיי דנשיב מעתיקא קדישא תוספת שפע וחיות תענוג לכל מעשה בראשית. וזהו המעלה היתירה של מאכלי שבת, כי אז ניתוסף תענוג חדש'.

וכן כתב הרה"ק מסאכטשוב זי"ע ב'שם משמואל' (פרשת בשלח שנת תרע"ב): 'כי במאכלי שבת יש בהם בצד מה מענין המן שהוא רוחני אלא שנתגשם, ועל כן איתא בכתבי האר"י שמאכל שבת אינו מגשם. ובאכילת אדם ביום שבת קודש בקדושה ובטהרה כראוי ליושב על פתורא דמלכא, שב גם חלק הגשמי שבו לרוחניות ונעשה כעין סעודתו של אברהם אבינו ע"ה שגבר הרוחני על הגשמי ונעשה כולו רוחני. ולעומתו 'מיניה שיתא יומין מתברכין' (זוהר הקדוש ח"ב פת.), שהשי"ת נותן בכל

וראה גם ל'אוהב ישראל' (לשבת): 'מעלת מאכלי שבת. להבין מהו המעלה היתירה של מאכלי שבת יותר ממאכלי חול. הלא ידוע כי גם בחול עיקר כוונת האכילה הוא לכל מי שהוא בר דעה ויראת ה' נוגע בלבו שיכוין בעת אכילתו רק אל השפע הקדוש הרוחנית אשר בהמאכל ולא אל עצמיות המאכל הגשמי. וכמו שכתוב (ויקרא יא ב) 'זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה'. היינו, שצריך לאכול רק החיות שיש בכל הדברים שהוא אוכל. אכן יש לומר דהנה כתיב (בראשית א יא) 'תדשא הארץ דשא' וכו', היינו שהשי"ת נתן כח להארץ להוציא כל מיני עשבים ופירות. ועם כל זה צריכה הארץ גם לגשמים וכמו שכתוב (שם ב ו) 'ואד יעלה וגו' והשקה' וגו'. כי העיקר הוא לקבל בכל עת תוספות תענוג ושפע. ובזה יש לה כח להוציא כל מיני מאכל. וכן הוא בנוסח התפלה שתקנו לנו אנשי כנסת הגדולה (ברכת יוצר) 'המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית'. רצונו לומר שמחדש בכל יום תמיד שפע ותענוג חדש. והנה כתיב (שמות כ יא) 'כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ', שלא ברא השי"ת את עולמו רק על ששת ימים, אך בבוא יום שבת קודש אזי נתחדש מעשה בראשית כמאז ומקדם ועולים למוח החכמה והזכרון הקדוש, ומקבלים

על כן במוצאי שבת שהקב"ה עולה למעלה עם אותם הארות הגדולים להם זכינו בשבת קודש, נצטוונו 'לסדר השולחן אפילו אינו צריך אלא כזית', שאנו רוצים להמשיך ולהתענג מהקדושה הגדולה לה זכינו אף בעת עשייתנו הגשמית עוד מעט, ואף שאנו יודעים שאי אפשר במציאות שיהיה רק יום שכולו שבת, בכל זאת אנו עושים 'דמיון' חזק ומאחרים לצאת מן השבת ומלווים אותה עד קצה יכולתנו באכילת מאכלי שבת.

בכך יש לפרש מה שהביא ה'בית יוסף' (סי' ש) בשם ה'שבלי הלקט' (סי' קל) על סעודה זו: 'ובסדורים מפרש, אבר יש באדם ונסכוו שמו, ואינו נהנה באכילה אלא במוצאי שבת'. ומאבר זה יקום האדם לתחיה לעתיד לבוא (משנה ברורה שם ס"ק ב מקדמונים). שכבר אמרנו שאכילת מוצאי שבת היא אות לאדם הממאן לצאת מן השבת ומבקש להיאחז בה עד כמה שיכול, וזה יתקיים לעתיד ביום שכולו שבת, שאז כל הבריאה תהיה דבוקה בשורש ללא פירוד, וממילא דייקא מסעודה זו ניזון האבר שממנה יקום לתחיה בעת שיהיה יום שכולו שבת, ואולי אפשר לומר שזהו שמצינו שהיו צדיקים גדולים מאד דוגמת ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע והרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע שלא אכלו סעודת מלוח מלכה (ספרן של צדיקים מערכת ט אות ו ועוד), כי לצד היותם במדרגה גבוהה עד מאד של דביקות בשורש, לא היו צריכים לרמז על ידי אכילת סעודה שרצונם לזכות לבחינת השבת בימות החול, וזכו להגיע ולהיות שם במציאות, וכעין שאמרו ב'זהר הקדוש' (ח"ג כט). שתלמיד חכם הוא בחינת השבת אף בימות החול.

ששת ימי המעשה כח רוחני במאכל
 כעין המן מאכל רוחני שנתגשם וראוי
 למאכל בשר ודם הגשמי וכו', כן מכח
 אכילת שבת בקדושה זוכין ישראל
 לרוחניות במאכל כל ששת ימי
 המעשה'.

ביאור התפלה 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו' וכו'

בזאת נשוב אל הראשונות לפרש לשון התפלה 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו, תפארת עטה ליום המנוחה עונג קרא ליום השבת', שביום השבת השי"ת מתעלה כביכול ומקשר את כל הבריאה ל'כסא כבודו', וציונו ב'עונג קרא ליום השבת', להתענג בו באכילה ושתיה וכל דבר גשמי, והאדם אינו מתגשם ממאכלי השבת, לפי שנתגלה השורש ששם אין פירוד והסתר. ולכן, 'זה שיר שבח של יום השביעי וכו' מזמור שיר ליום השבת', שאנו משבחים לה' שמה שהתייגענו בעבודת ימי החול ב'זאמזונתך בלילות' להאמין שכל הבריאה היא אלוקות, נגלה עתה ורואים זאת במוחש 'כי שמחתני ה' בפועלך' בנשמה היתירה. ו'לפיכך' – מפני שהאלוקות ברורה ובהירה, 'יפארו ויברכו לא-ל כל יצוריו, שבח יקר גדולה וכבוד יתנו לאל מלך יוצר כל', ויכולים לקחת מאור נשגב זה לימות החול.

היוצא מזה לעבודת האדם

הדברים שדברנו הם עמוקים מאד ומקצת מן המקצת ממה שניתן לדלות לאנשים פשוטים כערכנו מהמבואר בסוד הקבלה ובספרי חסידות, אבל לא המדרש עיקר אלא המעשה, להוציא מן הדברים דרך חיים.

עבודת האדם בימות החול, היא לעמוד כחומה נגד היצר המסמא עיניו כאילו עזב ה' את הארץ, ואומר לו דברי שקר שכל הבריאה היא גשמית וריקנית, וחלילה אין לה' חלק בה. אך, בבוא יום השבת משתנית העבודה, שמתגלה שורש הבריאה, על ידי המתנה טובה שקיבלנו מבית גנזיו של הקב"ה הנשמה יתירה, ואז נודע כי בכל דבר יש חיות אלוקית המחיה אותה, וממילא כשם שלא ניתן לומר על אור שהוא חושך, כך אין ביכולת היצר לבלבל ולומר כאילו אין אלהים בארץ. ואף שהאדם רחוק מהרגשה זו ואינו מרגש בלבו בקדושת ובמאכלי היום,

עליו לדעת שהאמת כן הוא, ואם יתחיל לעשות פעולות דמיון להשריש בו שכן הם הדברים, כך יזכה לבסוף להרגשה וידיעה שאכן זהו סידורו של שבת.

והארה זו נמשכת עד מוצאי שבת, כאשר בצאת השבת מוכרח השי"ת כביכול לשנות את העיתים ולהחליף את הזמנים שיבואו שוב ששת ימי המעשה - ימי המלחמה שיש לו יתברך נחת רוח גדולה מהם בראותו איך בשר ודם נלחם עם יצרו ומנצחו. ולכן השי"ת מבדיל בין קודש לחול ובין יום השביעי לששת ימי המעשה. ובראותנו כל זאת אנו מתפללים 'אבינו מלכנו, החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום', ואומרים 'ויהי נועם' ואוכלים סעודת 'מלוה מלכה', והיא כמו מסירת מודעה כלפי שמיא, שרצוננו להמשיך את כח השבת גם בימות השבוע שנהיה מחוברים לשורש האחד, ונדע את נקודת ה' בכל הילוכנו ובכל דבר, אף על פי שלא יתכן במציאות שיהיה כך כי זה סדרו של עולם, אבל מכל מקום זה חפצינו האמיתי^{טז}.

וכשמתבוננים והולכים בדרך זו, שוב לא ממהרים לצאת מן השבת וחוזרים לעסקי החול כלא היה, שכן כל הטעם שהאדם יוצא מן השבת הוא מחמת שהוא חושב שיש השגות של יום השבת שמעוררים בכל שבת, אבל אין קשר בינם לימות החול שבהם יש עבודת עבודה קשה מאד נגד היצר, אך אם האדם מתעלה ומבקש קרבת ה' באמת, מוברר אצלו שכל ההבדלה בין קדושת שבת לימי המעשה היא הכרח מצד רצונו של השי"ת וכך אכן קורה, אבל הוא מצדו היה רוצה

להקב"ה מכל הבריאה שלכבודו ברא בכלל ובפרט, לזכור לעשות כל המעשים כדי לגמור רצונו יתברך מה שהוא אף שאינו יודע כראוי איך, וזה תכלית הבריאה, וזה שכתוב 'שבתותי' [גם השבת וגם ימות החול שמתנהג בהם בבחינת השבת].

טז. על עבודת ימי החול בבחינת השבת, ראוי להעתיק מדברי ה'שפת אמת' (פרשת כי תשא שנת תרל"ה): 'אך את שבתותי תשמורו וכו' אות הוא ביני וביניכם וכו' לדעת כי אני ה' מקדישכם' (שמות לא ג). פירוש, שבכל דבר צריכין לשמור בחינת השבת. פשוט הנייחא שיש

להרגיש את הארת השבת כסדר וגם בימות החול, ובהשתוקקות זו ממשיך מקדושת וברכת השבת על ימי החול, ומתעלה שבת אחר שבת. ואיש זה אם יתמיד בעבודתו, יזכה למדרגת צדיקי אמת שהיו בחינת שבת גם בימות החול.

קהל חסידי קאסוב

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד

השיעור השבועי

הקדמה ללימוד ספרי חסידות

מתקיים באופן כללי מדי שבוע בשבוע

ביום ב' בערב*

בשעה 9:45

עד שעה 10:30

[ואח"כ יתקיים מנין מעריב]

ניתן לשמוע השיעורים בקול קאסוב

במס' 718-682-2004 [1-5]

וכן ניתן לשמוע מודעות אדות השיעור

במס' הנ"ל [2-1]

* כדי לצלצל כל שבוע מקודם לשמוע אם יש שינוי בזמן מסירת השיעור